

KESKI-SUOMEN KALATALOUSKESKUS RY

TUTKIMUKSIA/tiedonantoja 2025

Keuruun kalatalousalueen yhteislupatiedustelu 2020-2024

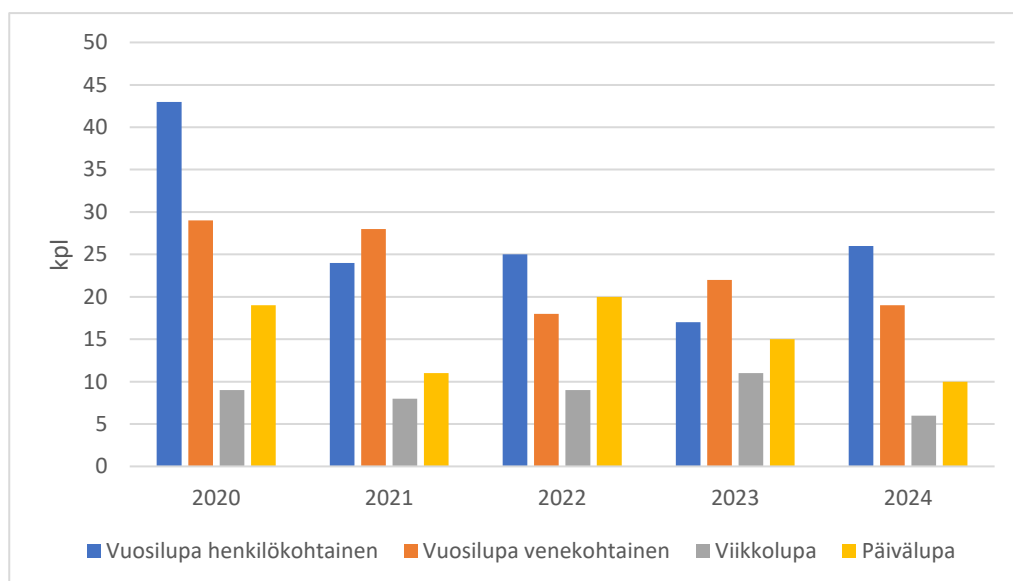
Keski-Suomen Kalatalouskeskus ry.
Saku Salonen

Johdanto

Keuruun kalatalousalue myy viehekalastuksen yhtenäislupaa Keurusselälle. Yhteisalue lupa kattaa vesialueen Keurusselän pohjoispäästä Mäntän Lyhdeselälle. Tiedustelun tulokset koskevat kyseistä vesialuetta eikä saalista voi yleistää koko järvioltaalle. Tiedustelu on lähetetty sähköisesti vuosittain 2020-2024 yhtenäislupia ostaneille tai lupien haltijoille, joiden yhteystieto on ollut saatavilla. Tiedustelu on tarkoitus toteuttaa vuosittain ja se on osa kalatalousalueen kalakantojen ja kalastuksen seurantaa. Keuruun kalatalousalue on saanut hankkeeseen avustusta kalastonhoitomaksuvaroista Pohjois-Savon ELY-keskukselta.

Aineisto- ja menetelmät

Vuosina 2020–2024 Ostaluvat.fi-palvelussa ja käteismyyntipaikoissa on myyty lupia Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueelle 61-100 kpl (kuva 1).

Kuva 1. Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueelle ostetut luvat (kpl) 2020-2024.

Tiedustelut on lähetetty sähköisesti yhteislupatiedusteluissa vuosittain 48–97 henkilölle. Vastausprosentti on vaihdellut 33,3–52,7 % välillä (taulukko 1).

Vastaamattomien osuus tuloksissa on imputoitu luparyhmittäin (vuosi, viikko ja päivä) samansuuruisiksi kuin vastanneiden kalastus ko. luparyhmissä. Vuonna 2024 ei saatu yhtään vastausta päiväluvan lunastaneilta kalastajilta ja heidän osaltaan yksittäisen kalastajan kalastuksen ja saaliin on oletettu vastaavan 15 % viikkoluvalla kalastaneen keskimääräisestä kalastuksesta ja saaliista. Puutteelliset vastaukset (lajikohtainen kpl / kg-määrä puuttunut) on täydennetty saaliskalan keskipainon perusteella. Tiedustelussa ei ole mukana kalastonhoitomaksulla tai osakaskuntien luvilla kalastaneiden saalista eikä pyyntiponnistusta.

Taulukko 1. Keuruun kalatalousalueen yhteislupatiedustelun tunnuslukuja 2020–2024.

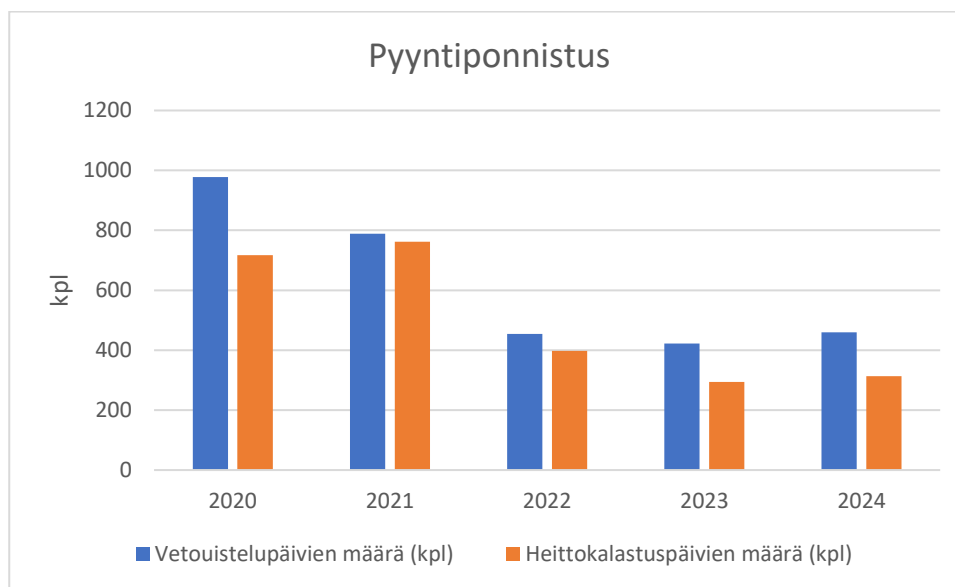
Sarake1	2020	2021	2022	2023	2024
Tiedustelu lähetetty, kpl	97	70	72	55	48
Luvan ostaneita, kpl	97	71	75	63	55
vastauksia, kpl	40	27	25	23	29
Vastausprosentti, %	41,2	38,0	33,3	36,5	52,7

Tulokset ja tulosten tarkastelu

Pyyntiponnistus

Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueelle kalastuspäiviä on kertynyt vuosittain 716–1694 kpl (kuva 2). Uistelupäivässä on ollut keskimäärin 3,9–4,4 vetotuntia ja käytössä keskimäärin 5,1–6,0 vapaa. Heittokalastuspäivän kestoa ei ole selvitetty mutta keskimäärin heittokalastuksessa on ollut käytössä 1,3–1,4 vapaa.

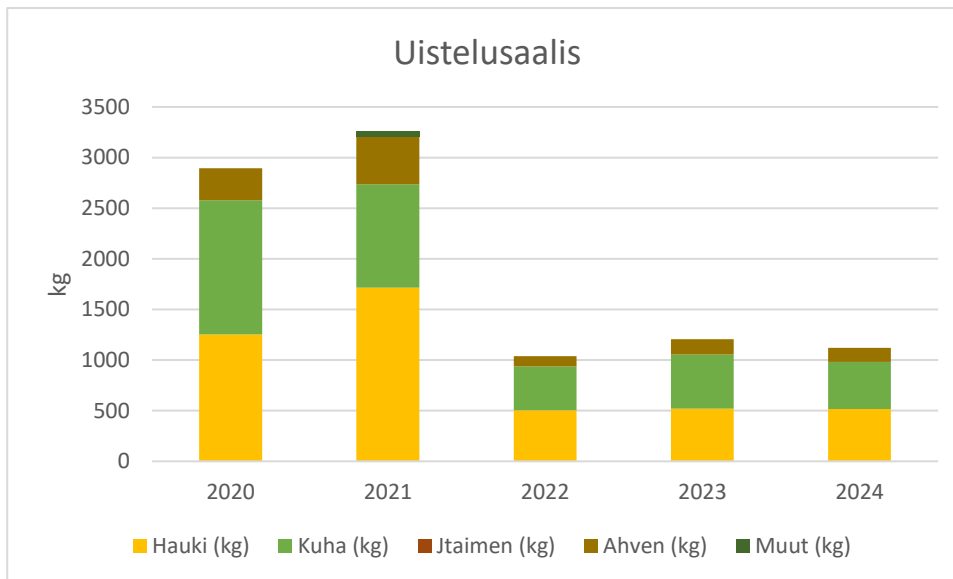
Pyyntipaine on laskenut vuoden 2021 jälkeen ja kääntynyt hienoiseen nousuun vuonna 2024. Kalastuspäivinä mitattuna vetouistelu on ollut hieman suositumpi kalastusmuoto, mutta ero on varsin pieni ja näyttää pienentyneen vuoden 2020 jälkeen ja kasvaneen taas vuonna 2023 (kuva 2). Vuosien 2020 ja 2021 suurempi pyyntiponnistus voi ainakin osittain johtua koronapandemian aikana havaitusta kalastusharrastuksen lisääntymisestä.

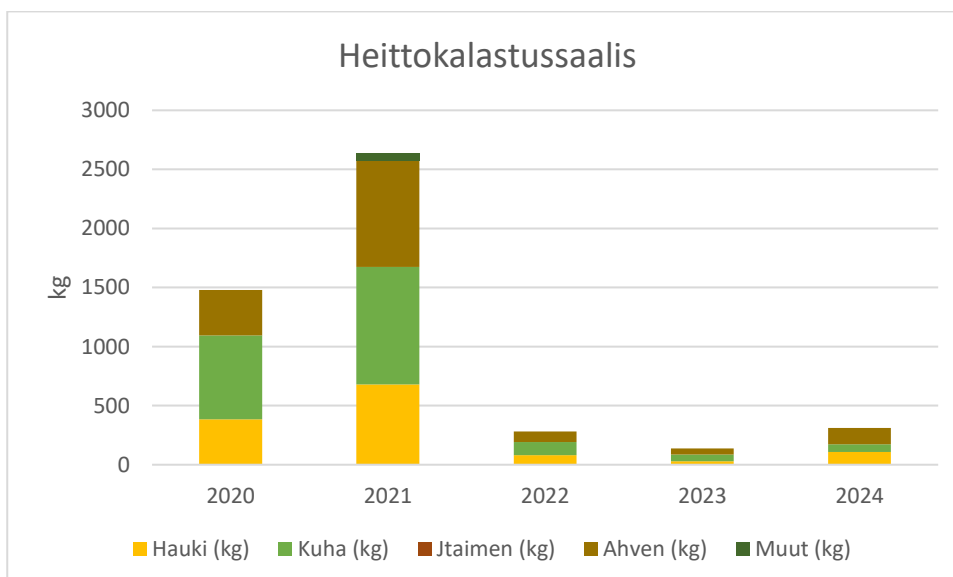
Kuva 2. Kalastuspäivien määrä järvittäin Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueella 2020–2024.

Saalis

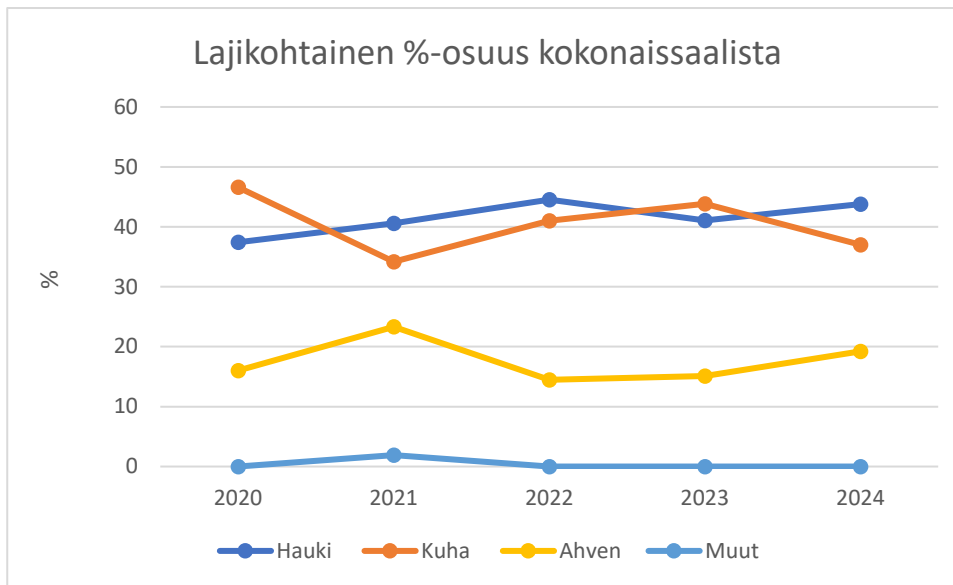
Keuruun kalatalousalueen yhteisluvalla kalastaneiden kokonaissaalis on ollut vuosina 2020–2024 yhteensä 1319,7–5900,8 kg. Runsaimmat saaliskalat ovat olleet hauki ja kuha. Hauen kokonaissaalis on vaihdellut 551–1636 kg ja osuus kokonaissaaliista 37,4–44,5 % välillä. Kuhan kokonaissaalis on vaihdellut 529,1–2037,5 kg ja osuus kokonaissaaliista 34,2–46,6 % välillä. Uistelun otettu saalis on ollut vuosittain suurempi kuin heittokalastuksessa. (kuva 3-5). Taimenia ei ole saatu tiedustelun mukaan saaliiksi yhtään kappaletta.

Kuva 3. Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueen (otettu) uistelusaalis (kg) 2020–2024.

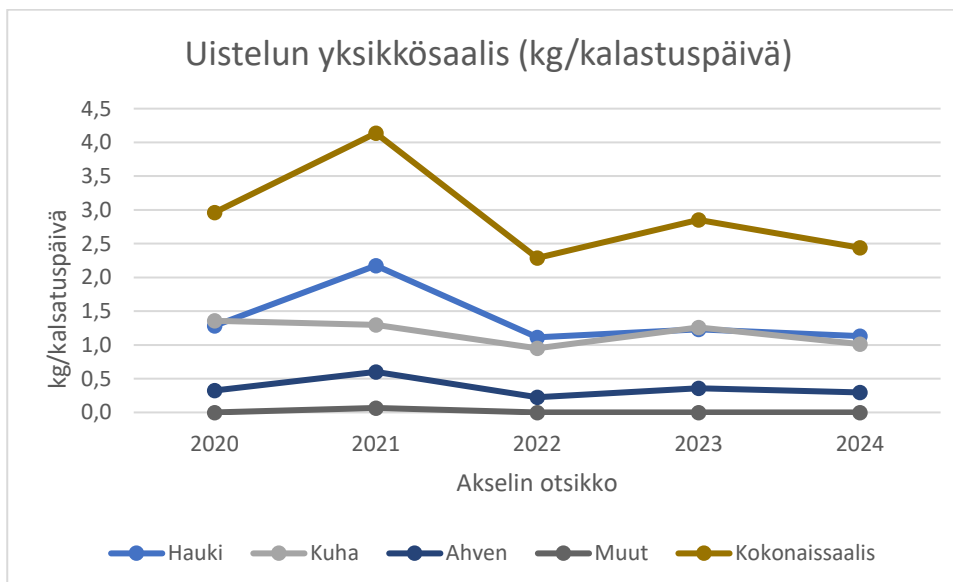
Kuva 4. Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueen (otettu) heittokalastussaaalis (kg) 2020–2024.

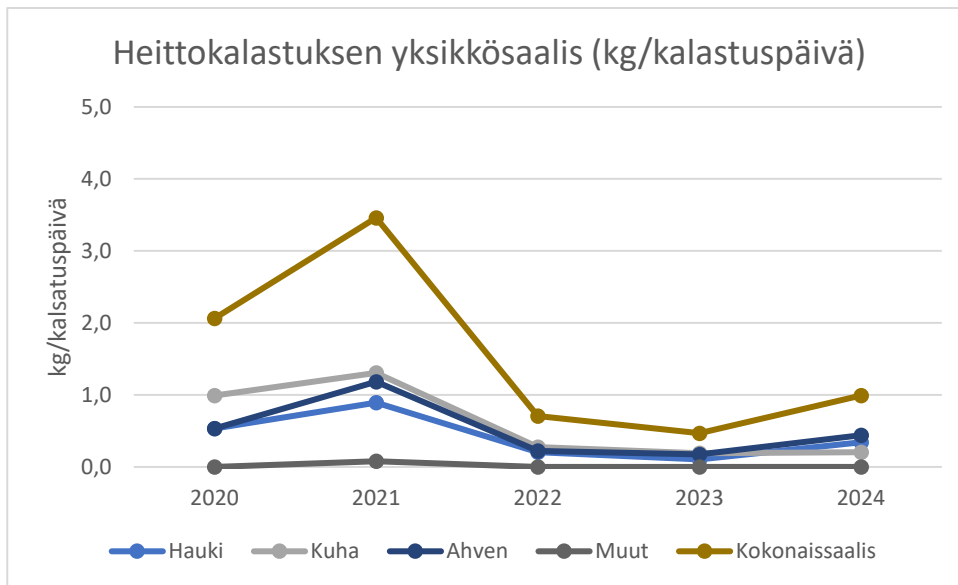
Kuva 5. Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueen kokonaissaaliin (otettu) lajikohtaiset prosentuaaliset osuudet kokonaissaaliista (kg) 2020–2024.

Uistelun yksikkösaalis on vaihdellut 2,3–4,1 kg:n välillä. Kuhan osalta uistelun yksikkösaalis on vaihdellut 1–1,4 kg:n välillä ja hauen osalta yksikkösaalis on vaihdellut 1,1–2,2 kg:n välillä. Korkeimmillaan uistelun yksikkösaaliit ovat olleet vuosina 2020–2021, jonka jälkeen vuosien väliset erot ovat tasaantuneet.

Heittokalastuksen yksikkösaalis on vaihdellut 0,5–3,5 kg:n välillä. Kuhan heittokalastuksen yksikkösaalis on vaihdellut 0,2–1,3 kg:n välillä, hauen 0,1–0,9 kg:n välillä ja ahvenella 0,2–1,2 kg:n välillä. Korkeimmillaan heittokalastuksen yksikkösaaliit ovat olleet uistelun tavoin vuosina 2020–2021. (kuvat 6–7)

Kuva 6. Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueen uistelun (otettusaalis) yksikkösaaliit (kg/kalastuspäivä) 2020–2024.

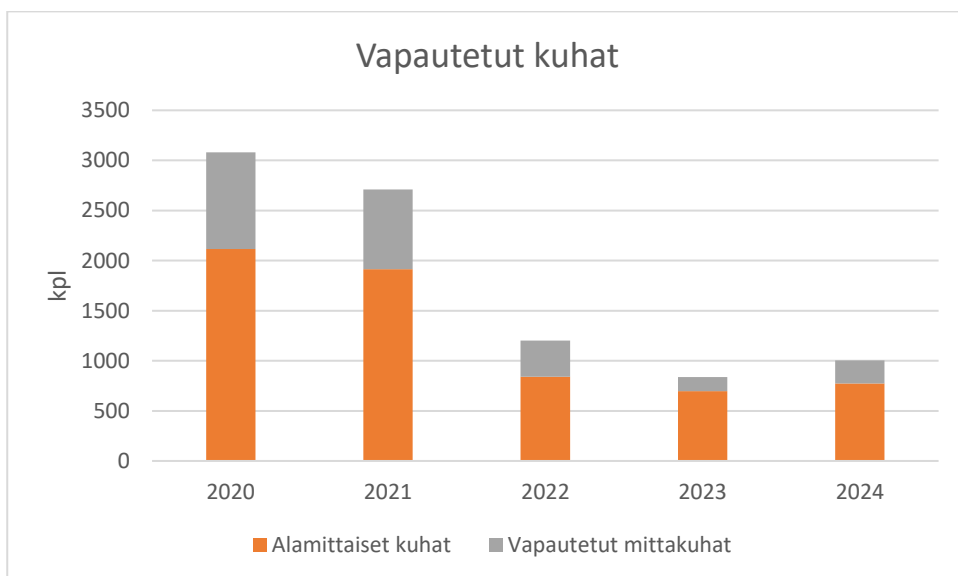

Kuva 7. Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueen heittokalastuksen (otettusaalis) yksikkösaaliit (kg/kalastuspäivä) 2020–2024.

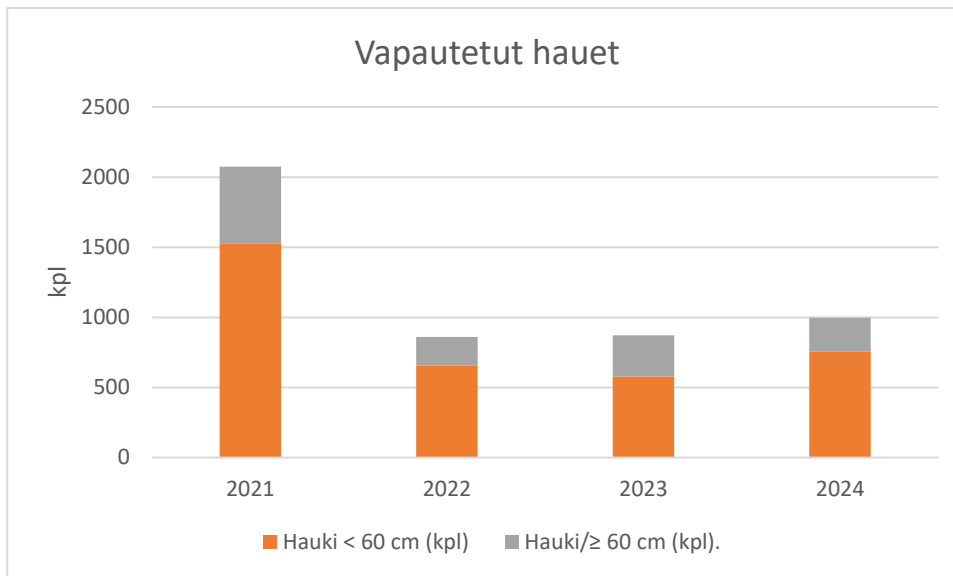
Saaliskalojen keskipitkinen ja mittakalojen osuus saaliissa

Otetun saaliin lisäksi kalastajat vapauttavat alamittaisia ja mitallisia saaliskaloja. Tiedusteluissa on selvitetty vapautettujen kuhien määrää ja vuodesta 2021 lähtien myös vapautettujen haukien määrää.

Kalastajat ovat vapauttaneet vuosittain n. 837–3080 kpl kuhia. Vapautettujen mittakuhien (>42 cm) osuus oli vuosina 2020–2022 29–31 %, mutta vuonna 2023 vain 17 % nousten 23 %:iin. vuonna 2024 (kuva 8). Vapautettujen haukien määrä on ollut vuosina 2021–2023 noin 860–2075 kpl, joista noin 24–34 % on ollut yli 60 cm pituisia (kuva 9).

Kuva 8. Vapautettujen kuhien määrä 2020–2024.

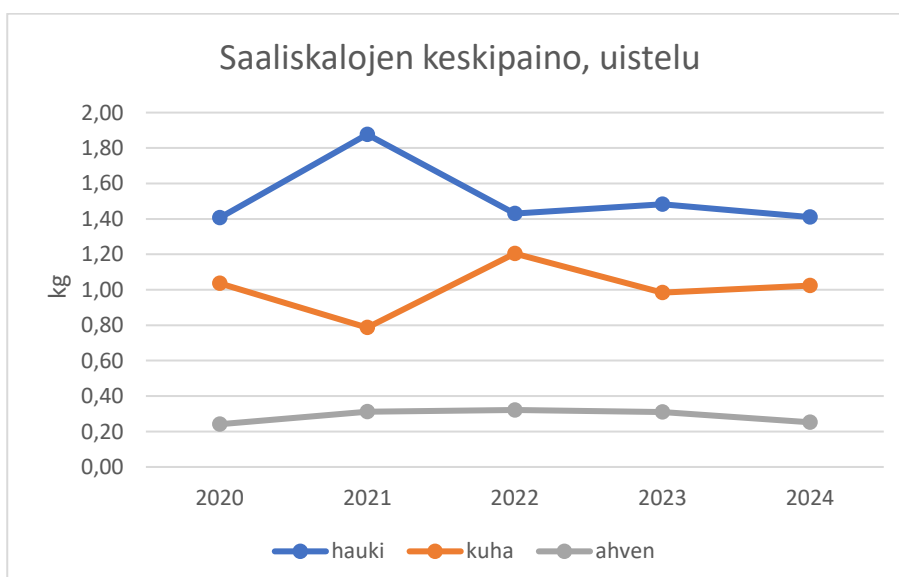
Kuva 9. Vapautettujen haukien määrä 2021–2024.

Uistelussa saaliskalojen keskikoko on ollut melko tasaista. Hauen keskipaino on ollut pääosin 1,4–1,5 kg välillä käyden 1,9 kg:ssa vuonna 2021. Kuhan osalta keskipaino on ollut n. 1 kg:n molemmin puolin ollen alhaisimmillaan 0,79 kg vuonna 2021 ja korkeimmillaan 1,2 kg vuonna 2022. Ahvenen keskipaino on pysynyt melko tasaisesti 0,24–0,33 kg välillä (kuva 10).

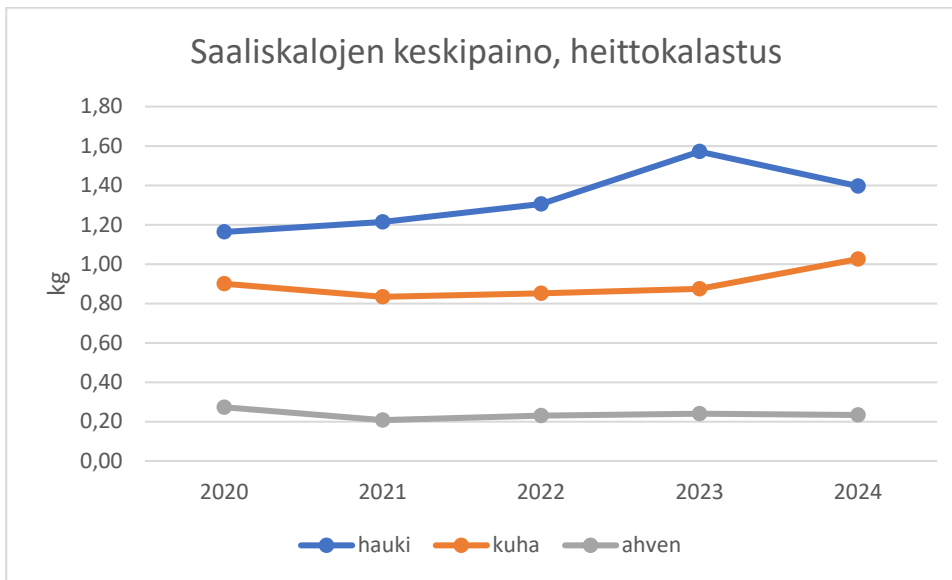
Heittokalastuksessa saaliskalojen keskipaino on ollut tasaisempaa hauen keskipainon vaihdellessa 1,2–1,6 kg välillä, kuhan 0,8–1,0 kg välillä ja ahvenen 0,2–0,3 kg välillä (kuvat 11).

Otetun saaliin keskipainoon voi vaikuttaa valikoiva kalastus eli valikoidaan mahdollisuuksien mukaan tietyn kokoisia kaloja ”ruokakalaksi”.

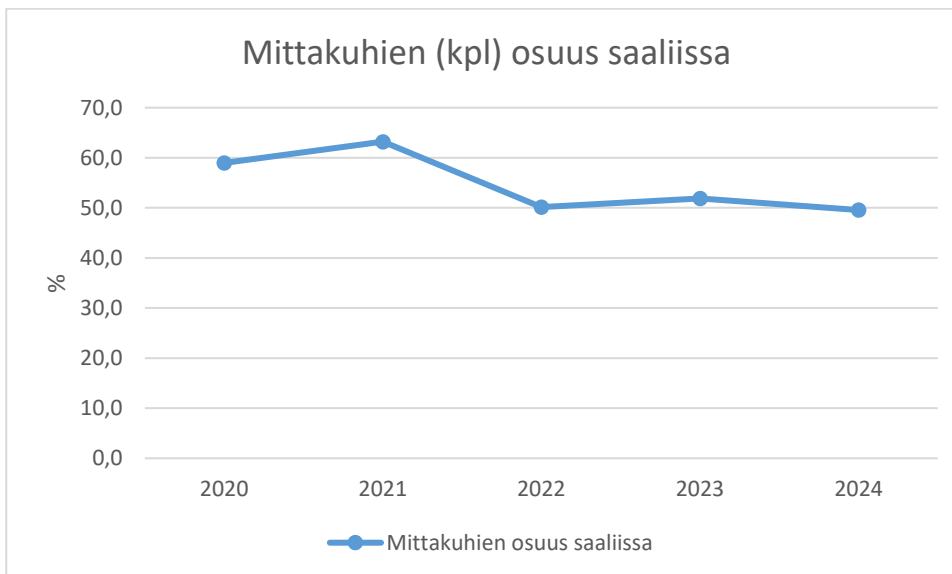
Saaliskalan keskikokoa voidaan kuhan osalta arvioida myös mitallisten kalojen osuudella kaikista saaduista kuhista ja hauen osalta otettujen sekä vapautettujen haukien kokojakauman avulla. Kuhien osalta kaikista kaloista (otettu ja vapautettu) mitan täyttäviä kaloja on ollut 49,6–63,2 % (kuva 12). Vapautetuissa hauissa yli 60 cm yksilöiden osuus on vaihdellut 23,8–33,7 % välillä (kuva 13).

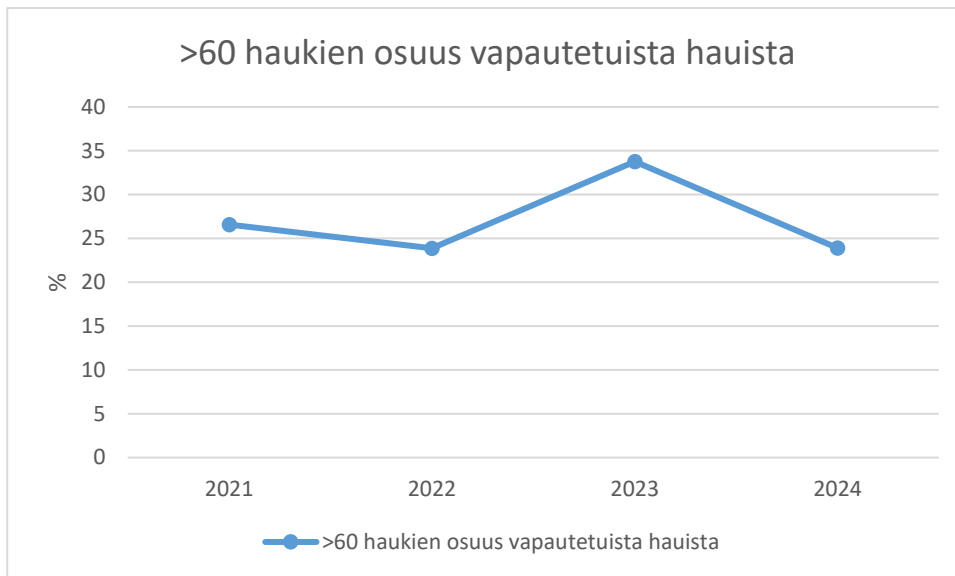
Kuva 10. Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueen uistelun (otettusaalis) saaliskalojen keskipaino (kg) 2020-2024.

Kuva 11. Keuruun kalatalousalueen yhteislupa-alueen heittokalastuksen (otettusaalis) saaliskalojen keskipaino (kg) 2020–2024.

Kuva 12. Mittakuhien (>42 cm) kpl osuus (%) saaliissa (otettu saalis ja vapautetut kalat) 2020–2024.

Kuva 13. >60 cm haukien osuus (%) vapautetuista hauista 2021-2024.